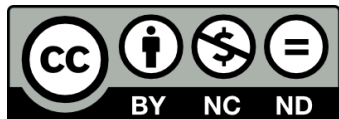

Gerechtig onderzoek naar foltering en mishandeling

This work is licensed
under a

**ARTIP: Awareness Raising and Training Measures
for the Istanbul Protocol in Europe**

www.istanbulprotocol.info

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Gerechtigd onderzoek naar foltering en mishandeling

Internationaal recht verplicht staten gevallen van foltering en mishandeling te onderzoeken.

De fundamentele principes van een grondig onderzoek zijn:

- Competentie
- Onpartijdigheid
- Onafhankelijkheid
- Tijdigheid
- Grondigheid

→ Wanneer een staat geen juridische procedure tegen een dader kan of wil opstarten, dienen ze de betrokkene aan een andere jurisdictie over te leveren.

Gerechtigd onderzoek naar foltering

A. DOELEN VAN HET ONDERZOEK

A. Doel van het onderzoek naar foltering en mishandeling

IP: *“Het algemeen doel van het onderzoek is de feiten met betrekking tot vermoedelijke gevallen van foltering vast te stellen”.*

A. Purpose of an investigation into torture and ill-treatment

Tijdens het onderzoek moeten de volgende zaken gebeuren:

- Verklaringen van slachtoffers registreren
- Bewijsmateriaal verzamelen (inclusief medisch bewijs)
- Getuigen identificeren en hun verklaringen verzamelen
- Vaststellen hoe, wanneer en waar de incidenten hebben plaatsgevonden
- Eventueel systematische foltering blootleggen

Gerechtigd onderzoek naar foltering

B. PRINCIPES VAN ONDERZOEK

B. Principes van onderzoek

Doelstellingen van onderzoek en documentering:

Verduidelijking van de feiten en het vaststellen van statelijke verantwoordelijkheid;

Identificatie van maatregelen gericht op preventie;

Faciliteren van vervolging of disciplinaire sancties voor de verantwoordelijken;

De noodzaak van volledig herstel en reparatie door de staat aantonen (incl. financiële compensatie en rehabilitatie)

B. Principes van onderzoek

Staten moeten voor een snel en efficiënt onderzoek naar gevallen van foltering doorvoeren.

Bij afwezigheid van een klacht dienen staten ambtshalve een onderzoek op te starten, indien er aanwijzingen van foltering of mishandeling zijn.

Onderzoekers dienen onafhankelijk, competent en onpartijdig te zijn, en dienen te beschikken over de nodige middelen en bevoegdheden om het onderzoek uit te voeren.

Bevindingen dienen openbaar gemaakt te worden.

B. Principes van onderzoek

Slachtoffers, getuigen, en diegenen die het onderzoek uitvoeren dienen tegen geweld en alle vormen van intimidatie beschermd te worden.

Slachtoffers en hun advocaten moeten op de hoogte blijven van alle relevante informatie en toegang tot hun cliënten hebben.

B. Principes van onderzoek

Medische experts dienen te handelen volgens de principes van de medische ethiek. Hun rapport moet minimum de volgende zaken bevatten:

- Omstandigheden van het onderzoek;
- Verhaal van slachtoffer (methoden van foltering etc.);
- Fysiek en psychologisch onderzoek;
- Algemene evaluatie;
- de rapporten dienen confidentialiteit te garanderen en mogen enkel naar de bevoegde autoriteiten worden gestuurd met toestemming van het slachtoffer;

Zie hoofdst. IV, V, VI voor meer informatie

Gerechtigd onderzoek van foltering

C. TE VOLGEN PROCEDURES

1. Aanduiden van het onderzoeksorgaan

Als overheidspersoneel betrokken is bij de foltering of de onafhankelijk van onderzoekers betwijfeld wordt, dient een speciale onderzoekscommissie opgericht te worden die beschikt over:

- Een minimum aan procedurele beschermingsmaatregelen onder internationaal recht.
- De steun van competent technisch en administratief personeel.
- Toegang tot objectief, onpartijdig juridisch advies.
- Alle bronnen en competenties van de staat.
- De bevoegdheid om internationale experts te consulteren.

1. Aanduiden van het onderzoeksorgaan

Volgende zaken wijzen op betrokkenheid van de staat:

- Het slachtoffer werd ongewond in hechtenis gezien;
- De modus operandi is herkenbaar (bv. De instrumenten werden in andere gevallen ook door overheidspersoneel gebruikt);
- Het onderzoek wordt tegengewerkt.

2. Ondervraging van het slachtoffer en getuigen

Omwille van de aard van foltering, dienen de volgende zaken in overweging te worden genomen:

- Het slachtoffer moet geïnformeerd worden over elke stap in het proces, en moet toestemming verlenen om informatie te gebruiken.
- De leider van het onderzoek moet gekozen worden op basis van de voorkeur van het slachtoffer (bv. Geslacht, taal, culturele achtergrond).
- De context van het onderzoek (plaats, aanwezigen, atmosfeer).

2. Ondervraging van het slachtoffer en getuigen

- De veiligheid van slachtoffers, getuigen en hun familie;
- Keuze van de tolk;
- De informatie die men wenst te bekomen (bv. Omstandigheden, data, plaatsen, betrokkenen, methoden);
- Opnemen en transcriberen van de verklaring van het slachtoffer en, indien mogelijk, van de dader.

3. Fysiek bewijsmateriaal verzamelen

Zo veel mogelijk
fysiek bewijs dient
verzameld te
worden;

Daarom hebben
onderzoekers
ongelimiteerde
toegang tot
faciliteiten nodig.

3. Fysiek bewijsmateriaal verzamelen

- Het gebouw of de site moet afgesloten zijn

- Alle bewijsmateriaal moet correct verzameld, behandeld, ingepakt en in veilige bewaring worden gesteld.

4. Medisch onderzoek

- Deel van elk onderzoek.
- Algemeen: de zes weken (sporen verdwijnen – bewaren van bewijs)
- *Des te later, des te meer er verloren gaat!*
- Een psychologisch onderzoek is altijd inbegrepen, hetzij als onderdeel van het medisch onderzoek, hetzij als apart onderzoek.

Zie ook verder!

4. Medisch onderzoek

Zes principes van het medisch onderzoek

Indicaties van een valse beschuldiging?

Impact van andere stressoren (bv. Vervolging, ontvluchting)

Fysieke en psychologische bevindingen consistent met verklaring?

Fysieke factoren

Tijds kader met betrekking tot herstel?

Zijn de psychologische symptomen in deze context te verwachten?

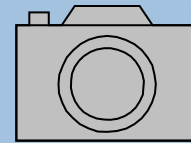

Zie ook verder !

5. Fotografie

kernpunten:

- Deel van elke documentatie.
- Zo vroeg mogelijk nemen! Sporen kunnen verdwijnen, en er kunnen kleurveranderingen optreden.
- Beter eenvoudige dan geen foto's, maar bij voorkeur van hoge kwaliteit

Gerechtigd onderzoek naar foltering

D. ONDERZOEKSCOMMISSIE

1-2. Bevoegdheden van de commissie

Het doel van de commissie moet nauwkeurig worden bepaald, maar enige flexibiliteit toelaten.

De commissie heeft de bevoegdheid om:

- Alle beschikbare informatie op te vragen
- Een publiek verslag op te stellen
- Bezoeken brengen aan faciliteiten waar vermoedelijk foltering heeft plaatsgevonden
- Bewijsmateriaal te verzamelen van getuigen van buiten het land in kwestie.

3-4. Selectiecriteria en personeel

- **Onpartijdigheid, competentie en onafhankelijkheid** zijn sleutelementen voor leden van een onderzoekscommissie;
- Een groot aantal commissieleden komt objectiviteit ten goede;
- Een commissielid mag geen onderzoek voeren naar gevallen van foltering waarbij hij of zij zelf is betrokken;
- **personeel** moet onafhankelijke experts bevatten;

5-7. bescherming van slachtoffers, procedure en melding van onderzoek

De commissie zou:

- De identiteit van slachtoffers geheim moeten houden;
- Publieke zittingen moeten organiseren, tenzij de veiligheid van slachtoffers dit niet toelaat;
- Haar bestaan moeten kenbaar maken en mensen uitnodigen om informatie te verschaffen.

8-10. ontvangen en evalueren van bewijs, rechten van betrokkenen

De commissie zou:

- De bevoegdheid moeten hebben mensen verklaringen te laten afleggen en documenten te raadplegen;
- Vermoedelijke slachtoffers inzage in de hele procedure moeten verschaffen;
- Juridische bijstand voor slachtoffers moeten verzorgen;
- Alle informatie moeten evalueren;
- Rekening moeten houden met de context.

11. Verslag van de commissie

Een verslag dient volgende elementen te bevatten:

- Doestelling van het onderzoek;
- Procedures en methoden om bewijs te evalueren;
- Lijst van getuigen en bewijsmateriaal; tijdstip en plaats van elke zitting;
- Achtergrond van het onderzoek (sociaal, politiek en economisch);
- De gebeurtenissen en het bewijs ervan;

11. Verslag van de commissie

- De wet waarop de commissie zich steunt;
 - Conclusies gebaseerd op toepasbaar recht en feiten;
 - Aanbevelingen gebaseerd op de bevindingen van de commissie
- ➔ Als de bevindingen niet unaniem zijn, moeten commissieleden een afwijkende mening kunnen indienen
- ➔ De staat zou openbaar op het verslag van de commissie moeten reageren